

D ů v o d y:

K odůvodnění napadeného usnesení stačí dodat, že podmínkem práv a závazků jest notářské kolegium, jehož členy jsou podle § 124 not. ř. čís. 75/71 ř. z. všichni notáři, kteří mají úřední sídlo v obvodu téhož sborového soudu první stolice. Ti tvoří nucený svazek společenský a volí ze svého středu podle §§ 127 až 129 not. ř. notářskou komoru sestávající z presidenta a několika členů. Z toho je patrné, že notářská komora jest pouze orgánem a zástupcem notářského kolegia a že není sama nositelem soukromých práv a závazků. Že tomu tak jest, vyplývá i z této úvahy: Nelze-li zřídit notářskou komoru pro nedostatek zákonného počtu úředních notářských míst v obvodě téhož sborového soudu, přechází podle § 125 odstavec 2 a § 132 not. ř. činnost notářské komoře svěřená (§§ 133, 134 not. ř.) na sborový soud první stolice, jenž jako takový zřejmě není nositelem soukromých práv a závazků. Ani z ustanovení § 134 písmeno i) not. ř. nelze vyvodit opak, neboť i když jest jím notářské komoře svěřeno obstarávání hospodářských záležitostí notářského kolegia, vykonává i tuto činnost jen jako orgán a zástupce sboru notářů, nikoli vlastním jménem jako samostatný podmět práv a závazků. Notářská komora vykonává ovšem jisté funkce jakožto úřad nadaný samosprávou, pokud zastupuje zájmy celého stavu notářského (§ 133 not. ř.) a pokud vykonává dozorčí a kárnou činnost nad notáři (§ 134 a) — h), k) not. ř.). Avšak v souzeném případě nejde o to, zda a pokud jí zákon dovoluje v této funkci zasahovati do soudního řízení, poněvadž svůj nárok nevyvozovala z oprávnění příslušejícího jí podle § 28 a 29 not. ř., aby se vyjádřila o tom, zda souhlasí s vydáním notářské kauce, nýbrž uplatnila v návrhu jen soukromoprávní nárok vyplývající z toho, že jí byla postoupena zástavní práva ke kauci patřící osobám uvedeným v § 25 not. ř. Způsobnost k uplatnění soukromoprávního nároku před soudem jest posuzovati jen s toho hlediska, zdali notářská komora jest samostatným právním podmětem. Neoznačil-li notářský řád notářskou komoru ani formálně za nositelku práv a závazků, jako to učinil na příklad obchodní zákoník při obchodních společnostech, (čl. 111, 164 obch. zák.), nelze jí přiznati způsobnost k právům ve smyslu hmotněprávních předpisů a není proto způsobnou jako strana před soudem jednati (§ 1 c. ř. s. a § 7 zákona čís. 100/31 Sb. z. a n.). Dovolací rekurs, podaný notářskou komorou, která není osobou způsobnou jednati samostatně před soudem, jest tedy nepřipustný.

Čís. 15592.

Kdy nenabývá banka vlastnictví k cenným papírům u ní uloženým.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1936, Rv I 2846/34.)

Žalující správce konkursní podstaty domáhá se na žalované bance vydání cenných papírů tvrdě že pohledávka, k jejímuž zajištění papíry ty byly bance dány do zástavy, již zanikla a že tím zaniklo i zástavní

právo na nich vážnoucí. Prv ý s o u d zamítl žalobu pro tentokráte. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Prvý soud zamítl žalobu maje za to, že cenné papíry, o nichž deponentka prohlásila podle § 3 zák. čís. 241/24 Sb. z. a n., že s nimi žalovaná může volně nakládati, se staly vlastnictvím žalované, od níž nemohou zatím býti zpět požadovány pro příročí žalované poskytnuté. Tento názor jest však mylný, neboť uvedeným prohlášením nemohlo se nic změnit na vlastnickém právu k cenným papírům, nýbrž prohlášení to znamenalo jen zproštění žalované banky povinnosti uvedené v §§ 1 a 2 cit. zák. Jakmile byl však splněn účel, k němuž byly cenné papíry dány do úschovy, mohou býti žádány zpět a nebrání tomu ani moratorium poskytnuté žalované bance, neboť žalující konkursní podstata jest vlastníci papírů nehledíc k předpisu § 4 zák. čís. 240/24 Sb. z. a n. a § 47 konk. ř.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Obě strany vycházejí z právního stanoviska, že jest podstatnou otázkou pro řešení tohoto sporu, zda žalovaná banka nabyla vlastnictví k převzatým cenným papírům. Pokud dovolatelka má za to, že při správném posuzování této právní otázky neměl se odvolací soud opírat o ustanovení § 3 zákona ze dne 10. října 1924 č. 241 Sb. z. a n. o povinnostech bankéřů při úschově cenných papírů, není její výtka oprávněna již z té příčiny, že odvolací soud při tom poukazuje na zmocnění dané podle tohoto zákonného předpisu, a takovýmto způsobem se dovolávala tohoto zákonného ustanovení sama žalovaná v řízení před první stolicí. Příkladá-li pak v dovolání tomuto zákonnému ustanovení jen podřadný význam a odkazuje-li na všeobecné předpisy občanského zákona o zástavě a o schovací smlouvě jako na základ pro správné posouzení úvodem zmíněné právní otázky, je z toho patrné, že ani podle jejího názoru nestačí k nabytí vlastnictví schovatelem (bankéřem) pouhé prohlášení ukladatelovo nebo zástavního dlužníka podle § 3 uved. zákona. V §§ 1 až 3 uved. zákona jest vyjádřena právní domněnka, že ten, kdo dává věc v úschovu přímo anebo dáním v zástavu nepřímou, činí tak vždy s vůlí zachovati sobě vlastnictví věci a obdržeti tutéž věc zpět (viz důvodovou zprávu k uvedenému zákonu). Tato právní domněnka jest ovšem vyvratitelná, a bylo tedy na žalované, aby v důsledku svého právního hlediska dolíčila skutečnosti, jež by podle obecných ustanovení občanského zákona vedly ke změně vlastnického práva k převzatým cenným papírům. Toho však neučinila poukazujíc v dalších dovolacích vývodech pouze na prohlášení ukladatelovo ze dne 4. dubna 1932. Ale toto prohlášení bylo vydáno právě se zřetelem k § 3 uvedeného zákona, takže se vlastně žalovaná k tomuto zákonnému ustanovení nedůsledně sama vrací, třebaže zase dále uznává, že tímto zákonným ustanovením nebyla zamýšlena úprava vlastnických poměrů k dotčeným cenným papírům. Marně proto zdůrazňuje, že tím prohlášením bylo žalované dáno zmocnění libovolně nakládati s přijatými cennými papíry, když i z jejího vlastního právního hlediska se

podává, že takovéto prohlášení ve smyslu § 3 uved. zák. nestačí, aby založilo tvrzenou změnu právních poměrů. Mimo to odvolací soud právem poukázal na dopis žalované ze dne 24. října 1933, neboť jest z něho zřejmé, zejména ve spojení s jejím dopisem ze dne 6. prosince 1933, že způsob, s jakým naložila s cennými papíry, odporuje názoru, že by se to bylo stalo u výkonu jejího vlastnického práva. Z předchozího se podává, že nejsou rozhodné pro právní posouzení této rozepře úvahy žalované nesoucí se k tomu, že mohla volně nakládati s cennými papíry, jež prý se změnily v t. zv. zástavu nebo úschovu nepravdivou. Odpadá proto překážka, na níž založila žalovaná svoji obranu proti žalobnímu nároku, dovolávajíc se zákona ze dne 10. října 1924 č. 240 Sb. z. a n. o příročí k ochraně peněžních ústavů a jejich věřitelů, neboť ustanovení §§ 4 a 5 tohoto zákona (úsudkem z opaku) nepřekážejí žalobnímu nároku na vydání cenných papírů ani nároku na zaplacení výměnky za ně, tohoto již z toho důvodu, že se prodej stal za příročí, takže nejde o starou pohledávku.

Čís. 15593.

Kdy ručí pojišťovna, která poskytla pojistníkovi poshovění v placení první pojistné prémie a zároveň t. zv. prozatímní (provisorní) krytí, byla-li v době poshovění základní prémie sjednána dodatková pojistná smlouva o rozšíření pojištění na nehody z účasti na automobilových závodech.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1936, Rv I 2942/34.)

Pojistkou ze dne 22. června 1933 byl žalobce jako majitel osobního automobilu značky Bugatti pojištěn proti zákonnému povinnému ručení až do nejvyšší částky 50.000 Kč za každou usmrčenou, poraněnou nebo na zdraví poškozenou osobu, nejvýše do 200.000 Kč a 10.000 Kč za škody na věcech. Pojištění uzavřeno bylo na 10 roků, a to od 22. června 1933 do 22. června 1934. Roční pojistné s poplatky činilo celoročně 1.656 Kč a bylo splatné ve dvou stejných částkách splatných dne 22. června a 22. prosince toho kterého roku. Článek 10, odst. 2 a 3 všeobecných pojišťovacích podmínek stanovil, že pojistník jest povinen zapraviti první premii s vedlejšími poplatky v době, která jest stanovena jako počátek pojištění v pojistce. Není-li prémie včas zaplacená, může pojišťovatel pokud není placeno, ustoupiti od smlouvy. Nepřivede-li se nárok na premii do 3 měsíců ode dne splatnosti u soudu k platnosti, má se za to, že se ustoupilo od smlouvy. Nastane-li skutečnost, nárok třetí osoby odůvodňující, před zaplacením, jest pojistitel prost závazku plniti, leč by byl nárok soudně uplatňoval a nevzdal se téhož později, avšak před tím, než nastala pojistná příhoda. První prémie nebyla dne 22. června 1933 zaplacená. Žalovaná pojišťovna poskytla však žalobci dopisem ze dne 23. června 1933 již od 22. června 1933 provisorní krytí a upozornila ho, že toto provisorní krytí se přeruší, nepodá-li 828 Kč, t. j. první splátku na prvou premii do 1. července 1933 do 12 hod. po-